

IRENA IN WONDERLAND

i r e n a
i n
w o n d e r l a n d

toneelspel in vier taferelen van

Luc Van den Briele

Contact met de auteur :

luc.vandenbriele@telenet.be

Personen:

Irena, een ongeveer vijftigjarige, maar nog vrij jong uitziende vrouw

Bruno, een achtentwintigjarige vrouwenjager

De hotelier, een wat geniepige man met opgestroopte hemdsmouwen

Decor:

Een goedkope en dus wat kale hotelkamer met een bed, een kleine tafel, een paar stoelen, een kamerscherm, een kapstok en een wandspiegel.

Korte inhoud:

Een rusteloze vrouwenjager van achtentwintig gaat in een smoezelig café op zoek naar het zoveelste hoertje dat zijn mislukt huwelijksleven af en toe compenseert. Hij ontmoet er een vijftigjarige vrouw, waarin hij een gewillig en goedkoop huisvrouwje vermoedt, dat hem een aangenaam uurtje niet al te dure liefde kan bezorgen. Heeft de vrouw aan deze ontmoeting evenveel behoefte als de man of wil ze hem in het rendez-voushuis gewoon voor de gek houden? De aanvankelijk zelfzekere man komt in een voor hem ongewone erotische arena terecht. Wordt het een doodlopend straatje of een hoogtepunt van lust? Een onverwachte tussenkomst van de hoteleigenaar zet hen weer met beide voeten op de grond. Ze gaan daarna elk hun eigen korte of lange weg. Voor de vrouw is de ontmoeting een hoofdstuk in haar *Irena in Wonderland* geweest en een balsem op de vele wonden die haar leven verzuren. En gaat de man alleen maar naar huis met het klassieke gevoel van pijnlijk welzijn dat op dat soort ontmoetingen volgt? Of met nieuwe toekomstplannen, waarin de geur van paarse seringewel eens een rol zou kunnen spelen?

Eerste tafereel

De lege hotelkamer. De deur gaat wat moeilijk open. Even later staan Bruno en Irena wat aarzelend in de deuropening.

Bruno:

(met een buiging) Na u, prinses.

Irena:

(binnenkomend) Het ruikt hier naar vis.

Bruno:

(snuffelend) Vis? Misschien heeft een marktkramer hier nog maar net met zijn mokkel gespeeld. Zouden de lakens wel ververst zijn?

Irena:

(zijn opmerkingen negerend en terwijl Bruno het bed opentrekt en aan de lakens ruikt) In een moment van wanhoop heb ik ooit eens in een vijver gesprongen. De dagen voordien had ik tevergeefs gewacht op een beetje tederheid. Op de frisse geur van lavendel. Op een heel zachte doek, waarin ik me zou kunnen verbergen. En omdat niets kwam van al wat ik verwachtte, sprong ik in die vijver. En in de zeer vreemde geur van dode vissen.

Bruno:

Hier zijn geen dode vissen. *(in haar kont knijpend)* Je bent een rare Mie. In het water springen. Waarom zou je?

Irena:

Ik heb het je uitgelegd, maar je hebt niet geluisterd. *(in zichzelf)* Waarom zou je, zegt hij dan. *(na een poos)* Waarom ben ik hier en bij jou?

Bruno:

Maak me maar niet wijs dat je niet weet waarom we hier zijn.

Ze bekijken elkaar met een onderzoekende blik. Bruno streelt de rand van Irena's hoed met de punt van een vinger, neemt de hoed dan af en streelt Irena door de haren.

Bruno:

Een leuk uurtje zal je goed doen. *(hij legt Irena's hoed op de tafel, helpt haar bij het uittrekken van haar mantel - hangt de mantel en daarna ook zijn eigen jas aan de kapstok)* Niet overtuigd? *(met meer nadruk)* Een leuk uurtje zal je goed doen.

Irena:

(zich op de rand van het bed zettend) Ja. Ja. Ja. En wat komt er na het leuke uurtje?

Bruno:

Niet zoveel vragen stellen. En niet zoveel twijfelen.

Irena:

Twijfel is een hardnekkige distel. Laat zich niet uitroeien. (*op haar borst kloppend*) Hier binnenin leven al veel twijfels. Ze zijn een moeilijk te vullen leegte geworden.

Bruno:

Geen probleem. Van gaatjes vullen weet ik wel wat af. (*haar bekijkend en betastend*) Je ziet er een lekkere schat uit. Eentje met ervaring.

Irena:

Hoe heet je eigenlijk?

Bruno:

Heb ik dat niet gezegd? In dat café?

Irena:

Ik ben het vergeten. Leo?

Bruno:

(*speels*) Heb je een vriendje dat Leo heet?

Irena:

Peter. Nee. Bruno.

Bruno:

Precies. (*met een speelse buiging*) Bruno. Handel in software. Er zijn geen schatten mee te verdienen, maar ik klaag niet. En het is leuk. Twee of drie keer per week op de baan. Van Oostende tot Eupen. En af en toe naar het buitenland.

Irena:

En in elke stad een avontuurtje.

Bruno:

Ah nee.

Irena:

Hoe oud ben je?

Bruno:

Achtentwintig.

Irena:

Getrouwd?

Bruno:

(*met tegenzin antwoordend*) Ja.

Irena:

Hoe heet je vrouw?

Bruno:
(*na een poos en met nog meer tegenzin*) Sonja.

Irena:
En gaat het een beetje met die Sonja? Hou je van haar?

Bruno:
(*geïrriteerd*) Hèhè. Je lijkt wel een schooljuf met al die vragen.

Irena:
Wie ooit in het water sprong, die stelt zich vragen. Steeds meer. Steeds opnieuw.

Bruno:
(*terwijl hij naast haar op het bed gaat zitten*) Vergeet de voorbije miseries.
(*haar gezicht in de handen nemend*) Je hebt mooie ogen. En veelbelovende lippen.

Irena:
Als de rest maar even mooi is, zal je nu wel denken. Hoeveel keer per maand doe je dat?

Bruno:
Wat?

Irena:
Zo in een rendez-vouskamertje met de eerste de beste aan het roefelen gaan.

Bruno:
Hèhè. Je bent niet alleen een raar Mieke, je spreekt ook een raar taaltje. Roefelen! Roefel-roefel doen. Hèhè. (*haar lippen betastend*) Hoe heet je?

Irena:
Irena. En zeg nu niet: hèhè, mooie naam.

Bruno:
Ik zeg het toch. Mooie naam. Een naam met een vreemd staartje. Italiaans?

Irena:
Nee.

Bruno:
Oost-Europa?

Irena:
(*na een bevestigend knikken*) Ben je er ooit geweest?

Bruno:
Nee. Mijn handeltje beperkt zich tot de buurlanden. Frankrijk. Duitsland.

Irena:

Duitsland was voor mij een tussenstation. Ik kom uit Litouwen.

Bruno:

En na een geslaagde asielaanvraag mocht je blijven.

Irena:

Was niet eens nodig. Ik heb me in Duitsland laten meelokken door een van de vele vreemde soldaten die daar rondliepen. Het kon me niet schelen of ik in Engeland of in Amerika terecht kwam. Maar die soldaat woonde toevallig hier. *(na een poos)* In Duitsland kwamen mijn Litouwse dromen niet tot bloei.

Bruno:

(aan de knopen van haar kleed frutselend) En hier wel?

Irena:

Soms. Kijk me eens aan.

Bruno:

(opkijkend) Ik kijk toch.

Irena:

Ben ik lelijk?

Bruno:

Lelijk?

Irena:

Ik ben geen twintig meer.

Bruno:

Ah. De meiden van twintig zijn ook niet alles. Ook op dertig is men nog jong.

Irena:

Ben ik dertig?

Bruno:

(goed beseffend dat ze veel ouder is) Voor mij ben je jong. En aantrekkelijk. En mooi.

Irena:

Jouw Sonja zal wel mooier zijn. Ik ben niet iemand die van de wandspiegel wil horen dat ze de schoonste van het land is. Ik heb een alledaags lichaam. En rimpels schrikken mij niet af. Slappe borsten ook niet. Ik heb twee kinderen gebaard. En een miskraam gehad. Er zijn niet veel vrouwen die dat durven zeggen. Zeker niet als ze op de rand van dit soort bed zitten.

Bruno:

Tja. *(na een poos)* En toch denk ik dat je een lekkere meid bent. Ik heb goede ervaringen met al wat rijpere vrouwen.

Irena:

Jij lijkt mij het soort dat in gelijk welk gat kruipt. Jong of oud, als het maar een gat is. En elk gat is dan even lekker. Ben je in dit hotelletje nog met een ander gelegenhedsliefje geweest?

Bruno:

(geïrriteerd) Nee.

Irena:

(vooral in zichzelf) Voor mij is het de eerste keer.

Bruno:

De eerste keer? De eerste keer dat je...

Irena:

(hem recht in de ogen kijkend - met grote nadruk) Dat ik mij door een vreemde man wil laten vastpakken. Heel bewust. Met voorbedachtheid.

Bruno:

Ik had niet de indruk dat het de eerste keer was dat je met iemand mee ging.

Irena:

In gedachte deed ik het al honderd keer.

Bruno:

(haar van dichtbij bekijkend) Er drijven rare wolken in je ogen. Verdriet? Woede? Wrok?

Irena:

Ja. Van het een misschien wat meer dan van het andere.

Bruno:

Is het uit wrok dat je met me mee ging? Wrok tegen je man, bedoel ik.

Irena:

Wrok heeft geen zin meer. Hij ligt al een hele tijd half verlamd in bed.
(na een poos) Dit bed en jouw snuit maken deel uit van een rare dag. Ik ben deze morgen weer eens opgestaan met het gevoel dat ik binnen het jaar zal sterven.

Bruno:

Je moet niet zulke nare dingen denken.

Irena:

En voor de zoveelste keer ben ik dan naar het station gelopen.

Bruno:

Kom je vaak naar hier?

Irena:

Af en toe.

Bruno:
Koopjes doen in de winkelstraten.

Irena:
Soms. Maar aan de rand van de stad heb ik een caravan.

Bruno:
(*verbaasd*) Een caravan.

Irena:
Niet om er mannen in te ontvangen. (*met een vinger op zijn voorhoofd tikkend*)
Dàt dacht je. Wat stom van haar, dacht je. Ze laat me dit hotel betalen en ze heeft een caravan.

Bruno:
Een caravan lijkt me leuker dan een stom hotel.

Irena:
En goedkoper. (*na een poos*) Mijn vader heeft hem ooit gekocht. Hij heeft hem nu niet meer nodig. En niemand weet dat hij nu van mij is. Ik stapel er allerlei dingen in. Ik zal er mij af en toe in gaan verschuilen.

Bruno:
Voor je man?

Irena:
Voor iedereen. Misschien ook voor mezelf. Ik stel me voor dat ik er graag onder de dekens zal kruipen om een brug te kunnen slaan naar het verleden. Naar mijn oudste wortels. Naar mijn vader. En mijn al héél lang dode moeder.

Bruno:
Leeft je vader nog?

Irena:
Ik heb hem vorige maand begraven. De weinige dingen die hij naliet, liggen nu in de caravan. In mijn eigen huis zouden ze door mijn man en door de kinderen worden weggelachen. Ooit kwam mijn vader thuis met een uit een puinhoop opgegraven schilderij. Een breed landschap met trekossen en een robuuste zaaier. Daar zat hij soms een uur lang naar te kijken. In die zaaier zag hij zichzelf. Als kind heeft hij op het platteland gewoond. Hij hield van de aarde, van versgeploegde akkergrond, van goudgeel zomerkoren, van hooi, van hazelnooten. En van heel kleine slokjes jenever. (*na een poos*) Een vreemde wending in de Litouwse geschiedenis dreef hem naar Duitsland, waar we enkele jaren stil en onopvallend moesten leven. Niet op het platteland, maar in de jungle van een grote stad. Met slechts een klein beetje hoop op betere tijden. (*hem aankijkend*) Verveel ik je?

Bruno:
Ah, die dingen zullen wel met lot en noodlot te maken hebben. En met ijzeren gordijnen en andere stommiteiten in de hedendaagse politiek. Maar is het nodig daarover te praten?

Irena:

Voor mij is het af en toe belangrijk om er over te praten. Maar voor jou is het een te lang verhaal. Met in hoofdstuk twee een soldaat. Hem verleiden was niet zo moeilijk. Na tien weken zijn we getrouwd.

Bruno:

Hoe heet hij?

Irena:

Erik. Was geen mooie jongen, maar na de Duitse ellende leek hij een sprookjesprins. *(hem van dichtbij beijkend)* Je lijkt wat op hem.

Bruno:

Is het daarom dat je mij in dat café hebt toegelinkt?

Irena:

Misschien wel. Misschien niet.

Bruno:

Je bent een gekke Mie.

Irena:

Ik ben ooit een kat geweest. Tussen Litouwen en Duitsland leek het weggaan op een spannend avontuur. Ik voelde me een Irena op weg naar haar wonderland. Maar bij de tocht van Duitsland naar Vlaanderen voelde ik me een kat die wordt weggegeven, in een kartonnen doos gestopt en dan in een vreemd huis wordt losgelaten. En daar met grote nieuwsgierigheid wordt bekeken.

Bruno:

(haar betastend) En er ook met gretige handen wordt geaaid.

Irena:

(zijn hand wegduwend) Neen. Er met haast onnozel open mond wordt bekeken en begluurd. *(imiterend)* Wat heeft de Erik nu in ons huis gehaald? Een Duits teefje dat maar vijftig woorden Nederlands kent en er kromme zinnen mee bouwt. *(na een poos)* De eerste nacht heb ik in dat vreemde huis geen half uur geslapen. Ergens stond een grote staande klok en ik heb haar elk uur en elk half uur van de nacht horen slaan.

Bruno:

Poezen slapen ook overdag. En ze tateren niet zoveel als jij.

Irena:

Eet je graag pruimenconfituur?

Bruno:

(na een poos van verbazing over deze weer eens onverwachte vraag) Jouw pruim heb ik nodig.

Irena:

(zijn opmerking negerend) Erik woonde aan de rand van Oudenaarde. In een oude werkmanswoning met een grote tuin. Achter in de tuin stond een grote pruimenboom. Meer dan driehonderd kilo pruimen per jaar. Einde juli, begin augustus. Mijn schoonmoeder maakte er confituur van. En het maken van pruimenconfituur was het eerste dat ze mij leerde. Voorraad voor een heel jaar, zei ze. Is ook lekker, zei ze, en je kan er goed en gezond van schijten.

Bruno:

(een beetje moedeloos) En gezond tateren.

Irena:

Gedaan met tateren. Pak me vast.

Bruno:

(haar wang strelend) Schatje. Pruimeke.

Hij slaat een arm rond haar, zoent haar, duwt haar dan op het bed. Het wordt donker.

Tweede tafereel

In het langzaam binnensijpelend licht ziet men Irena en Bruno in bed. Een deel van hun kleding hangt op het kamerscherm. Bruno zoekt toenadering en buigt zich over Irena. Met een vrij bruuske beweging zet ze zich plots recht, hult zich in een bedsprei en verlaat het bed. Ze gaat zich in de wandspiegel bekijken.

Bruno:

(terwijl hij gaat recht zitten; verbaasd en geërgerd) Wat krijgen we nu?

Irena:

(na een pijnlijk lange poos) Ben je niet gewoon hé.

Bruno:

Als er eerst pingping nodig is...

Irena:

Heb ik over geld gesproken?

Bruno:

Sommige meiden vragen éérs t geld. Maar jij hebt niets gezegd.

Irena:

Klopt. Ik heb niets gezegd.

Bruno:

Als dat zo doorgaat, dan zal mijn goesting rap over zijn.

Irena:

(nog steeds bij de spiegel, maar nu naar Bruno kijkend) Voor iemand die veel over software en weinig of niks over liefde weet is pingping in dit soort hotel-letje de gemakkelijkste oplossing. Trapje op, onderweg eens de veerkracht van de billen voelen en dan het voor Sonja verborgen bankbriefje bovenhalen. Jouw lijf is te koop en ik koop het. Liefst voor niet meer dan dertig euro, maar veertig of vijftig kan ook. Voor tien minuten extra service. Las ik ooit eens in een krant.

Bruno:

Maak dat de ganzen wijs. Zeg liever vlakaf hoeveel het kost.

Irena:

Het kost niks. Maar je moet een ietsepietsie geduld hebben. Ik ben op zoek naar evenwicht en ik schommel nog een beetje tussen onder of boven en tussen ja of nee.

Bruno:

(mompelend) Trut.

Irena:

Heb jij een spiegel in je slaapkamer?

Bruno:

(kwaad) Nee.

Irena:

Ik heb er twee. Twee héél grote spiegels.

Bruno:

Verwondert me niet. Wijven met kuren...

Irena:

(terug naar het bed gaand) Mijn mán wou er twee. Hij is een vént met kuren. In de spiegel die vóór het bed hangt, wilde hij het op en neer wippen van zijn kont in de andere spiegel zien.

Bruno:

Jammer dat het nu gedaan is met dat wippen. Zo'n kontspiegel lijkt me een goed idee.

Irena:

Moet je eens aan Sonja voorstellen.

Bruno:

Zou ze niet willen. Seks boeit haar niet.

Irena:

Waarom ben je met haar getrouwd?

Bruno:

Uit lafheid. Omdat ik geen néén durfde zeggen. Omdat mijn moeder zei: stommerik, zie je niet dat dit een goed meisje voor je is?

Irena:

En dat was ze niet.

Bruno:

Nee.

Irena:

En je hebt haar niet omgekneet om er een verse en goed gesuikerde wafel van te maken?

Bruno:

Met slechte deeg bakt men geen goede wafels.

Irena:

(zich neerzettend op het bed) Waarom heb je mij in dat café gekozen?

Bruno:

Weet ik niet.

Irena:

Er zaten daar nog drie of vier echte miekes. Als je een van hen gekozen had, was dit bed nu al lang aan het piepen.

Bruno:

Je zag er anders uit dan die smotswijven.

Irena:

Hoe anders?

Bruno:

Meer het gewone huisvrouwkje.

Irena:

En dat trekt je aan?

Bruno:

Je had ook een leuke hoed op.

Irena:

En je houdt van hoeden.

Bruno:

Ja.

Irena:

En Sonja houdt er niet van.

Bruno:
Goed geraden.

Irena:
(*na een poos*) Heb je kinderen?

Bruno:
Nee.

Irena:
Waarom niet?

Bruno:
Wat moet ik met kinderen?

Irena:
En Sonja?

Bruno:
Voorlopig niet, zegt ze. De carrière gaat voor.

Irena:
Ik heb er twee.

Bruno:
(*geïrriteerd*) En een miskraam. Heb je al gezegd.

Irena:
Mijn eerste kind is niet in een bed verwekt, maar in een Duits korenveld. Met het schor gekwaak van kikkers op de achtergrond. Heb jij het ooit in de open lucht gedaan?

Bruno:
Gaat je niet aan.

Irena:
Zou je het met mij willen doen?

Bruno:
Met zo'n tatertrut?

Irena:
Ik kan meer dan alleen maar tateren. (*nadat ze een poos met halfopen mond voor zijn gezicht hing en haar tong speels heen en weer liet gaan*) Straks zal ik je zoenen. De achterkant van je tanden likken. De smaak van je tong proeven. Ziet *mijn* tong er even veelbelovend uit als mijn lippen?

Bruno:
Je bent met mijn kloten aan het spelen.

Irena:
Ik heb ze nog niet aangeraakt.

Bruno:
Figuurlijk bedoel ik. Als je thuis ook zo met de kloten van je man hebt gespeeld, dan zou ik het kunnen begrijpen dat hij...

Irena:
(hem onderbrekend) Dat hij wat? Mij af en toe een rammeling heeft gegeven?

Bruno:
Sommige vrouwen verdienen het.

Irena:
Ja?

Bruno:
Ja.

Irena:
Hoeveel rammelingen heb je Sonja al gegeven?

Bruno:
Duizend. Maar alleen in mijn dagdromen.

Irena:
Terwijl je achter het stuur van je wagen zit. En de autoradio inschakelt.

Bruno:
Ik luister meestal naar cassettes.

Irena:
Met de hese stem van een of andere rockzangeres. Of terwijl je in die auto terugdenkt aan het laatste hotelliefje. En zowel het zangeresje als het liefje worden dan heel langzaam uitgekleet. Als Sonja dan in het diepst van je gedachten om het hoekje komt kijken, dan pak je haar vast en krijgt ze rammel. Als het eerste het beste moslimkalf op het Turkse platteland. Daar denken de mannen ook nog dat het slaan van vrouwen en ezels de weg naar het ware geluk opent.

Bruno:
Ah. Al dat gebabbel. Ik ben me nog altijd aan het afvragen waarom jij in dat café zat en waarom je met mij bent meegekomen.

Irena:
Omdat ik dacht: ik wil met hém naakt voor een spiegel staan.

Bruno:
En dat moet ik geloven?

Irena:

Buik tegen buik. Zijn handen op mijn rug en mijn handen op zijn rug. Dacht ik. *(naar de wandspiegel kijkend)* En dan opzij kijken, naar het spiegelbeeld van die omhelzing. Om te zien hoe mooi we zijn. Wij twee. Wij samen in die spiegel.

Bruno:

Daar is die spiegel veel te klein voor. Heb je dat spelletje ook met je Erik gespeeld?

Irena:

Ja. *Zijn* spiegels zijn groot genoeg.

Bruno:

Ik hou van andere spelletjes.

Irena:

Welke?

Bruno:

Al van mijn twaalfde ben ik gek op borsten. *(terwijl hij naar haar borsten tast)* Lopen er nu geen rillingen over je rug?

Irena:

Neen.

Bruno:

Bij Sonja wel. Ze heeft minder dan een derde van wat jij hebt, maar als ik haar petieterige borstjes aanraak, verstijft ze van de kou.

Irena:

(zijn hand van haar borsten trekkend en er aan voelend) Je handen zijn warm. Zijn ze bij Sonja koud?

Bruno:

Neen. Ook al stonden ze in vuur en vlam, ze zou zeggen: de rillingen lopen over mijn rug. Ze lijdt aan pasopitis.

Irena:

Aan wat?

Bruno:

Aan de pas-op-ziekte. Pas op voor dit en pas op voor dat. *(Sonja imiterend)* Nijp daar zo niet in. Zuig daar niet aan. Blijf er met je tanden af. Of wil je dat ik kanker krijg? *(na een poos)* Ze verdient niet dat ze die borstjes heeft.

Irena:

Aan de mijne mag je zuigen. Als een baby. Ik kon je moeder zijn. Heb je intussen al begrepen, denk ik. Geen dertig en geen veertig. Zelfs geen vijftig meer. Heb je daarstraks niet gezegd dat je achtentwintig was?

Bruno:
(*een beetje onnozel lachend*) Achtentwintig weken.

Irena:
Achtentwintig weken. Zeven maanden. Dan zuigen de moedermelkse dikke baby's met de kracht van een stoomlocomotief. (*na een poos*) Lang geleden zei Erik dat ik fantastische tepels heb.

Bruno:
(*weer wat onnozel, maar nu ook begerig lachend*) Ja?

Irena:
Grote rijpe rozenbottels, zei hij. (*hem wat uitdagend en van nabij in de ogen kijkend*) En ze zijn nog altijd rijp.

Bruno:
Ik zal ze graag plukken.

Irena:
Bij Erik is de pluktijd voorbij.

Bruno:
Daar heeft hij toch zijn voeten niet voor nodig.

Irena:
Hij heeft er geen zin meer in. Te veel nog meer verlamme spuitjes van de dokter gekregen. (*na een poos*) Hoe lang ga jij al naar de hoeren?

Bruno:
Al lang. Van als ik achttien was.

Irena:
En waarom?

Bruno:
Het boeit me.

Irena:
En Sonja weet het niet?

Bruno:
O nee.

Irena:
Of doet ze alsof?

Bruno:
Zeker niet.

Irena:

Erik is misschien nooit naar de hoeren gegaan. Maar hij heeft wel gescharreld met de kantinemeisjes in zijn fabriek.

Bruno:

Heeft hij over Columbus gelezen?

Irena:

(hem niet begrijpend aankijkend) Welke Columbus?

Bruno:

Dé Columbus. De ontdekkingsreiziger. Veertien tweeënnegentig. Van als ik twaalf was ben ik verzot op boeken over ontdekkingsreizen. En zo is het bij mij begonnen. Elk nieuw lichaam waarover ik mijn handen kan laten wandelen is een te ontdekken land. En op elke venusheuvel wil ik op zoek gaan naar een te verkennen spelonk. Van elke vrouw die ik op straat ontmoet vraag ik mij af hoe het zou zijn om h  r rug te voelen, om over de oceaan van h  r buik te varen. Hoe het zou voelen als mijn tong de zoute binnenkant van h  r navel proefde.

Irena:

Straks krijg je mijn navel.

Bruno:

(als een blij kind) Ja?

Irena:

Krijg ik ook de jouwe?

Bruno:

Wil je dat?

Irena:

Ik wil ook in je tepels bijten.

Bruno:

(een klein beetje ongerust) Bijten?

Irena:

Heel zacht. Tandstrelen noemt men dat. Heeft geen enkele van je vele vrouwen dat al gedaan?

Bruno:

(nog altijd een beetje onthutst) Nee.

Irena:

Je hebt nog veel te leren.

Bruno:

Ja?

Irena:

Ja. (*hem omhelzend*) Kom schip, kom. Bevaar mijn oceaan. (*terwijl het donker wordt, luider en luider schreeuwend*) Kom Columbus, kom. Kom, kom, kom.

Derde tafereel

Terwijl de duisternis langzaam wijkt, ziet men Bruno op zijn rug in het bed liggen. Nog meer uitgetrokken kledingstukken hangen op het kamerscherm. Irena (in een wit hemdje) zit op de knieën naast Bruno. Onder het laken ziet men haar hand op en neer gaan.

Bruno:

Wat doe je?

Irena:

Ik schrijf mijn naam op je buik. Een I en een R en een E. En nu nog een N en een A.

Bruno:

(*terwijl Irena de laatste letters schrijft*) Hèhè. Het kietelt.

Irena:

Voortaan woon ik in die buik. (*het wat verwarde haar van zijn voorhoofd duwend*) Je ligt er wat uitgeteld bij.

Bruno:

(*met een nogal diepe zucht*) Ja.

Irena:

Zal je nog een beetje aan mij blijven denken?

Bruno:

Ja.

Irena:

Hoe lang?

Bruno:

(*met een pathetisch breed handgebaar*) Tot op mijn sterfbed.

Irena:

Niet overdrijven. Zitten de meeste van je hoeren al niet lang in een heel diepe vergeetput?

Bruno:

Niet allemaal.

Irena:
Wie niet?

Bruno:
De eerste. En de drie- of vierendertigste. In het begin hield ik het aantal bij, maar ergens tussen de dertigste en de veertigste ben ik de tel kwijtgeraakt.

Irena:
Hoe heette de eerste?

Bruno:
Ik heb haar naam niet eens gevraagd. Ze droeg een groene mantel. En ze was lekker dik.

Irena:
Ze heeft je toch niet ontmoagd?

Bruno:
Niet helemaal. Maar aan de andere kant...

Irena:
Toch wel een beetje. En die drieëndertigste?

Bruno:
Een kleine Griekse. Twee koppen kleiner dan ik en ongewoon mager voor mijn drang naar mollig vlees, maar toch onvergetelijk. Terwijl ik naast haar lag uit te hijgen, zong ze een Grieks liefdesliedje voor me. Ongelooflijk ontroerend, ook al snapte ik er geen woord van.

Irena:
Je bent een ouderwets romantisch kuiken. Honderd jaar te laat geboren. Hoe zal je mij herinneren?

Bruno:
Als een warm oerwoud. Eerst wat lastig om er binnen te dringen, maar dan van een bedwelmende warmte.

Irena:
(*met veel nadruk*) Een warm oerwoud.

Bruno:
(*haar wang strelend*) Ja. En een tuin vol rozenbottels. (*na een poos*) Mag ik mijn naam op jouw buik schrijven?

Irena:
O ja. Je zal de eerste zijn die dat doet. (*de beweging van zijn hand volgend*) Een B en een R en een U en een N. En een heel grote O. (*voldaan*) Voortaan woon je in mij. (*ze hult zich in de bedsprei en gaat naar de wandspiegel*) Ik wil zien of de wolken in mijn ogen al wat dunner zijn. (*zich in de spiegel bekijkend en tegen haar spiegelbeeld pratend*) De tijd heeft mij bezoedeld, mij aangerand en verminkt. Maar dit is een nieuw begin. Hij heeft nieuwe geuren in mij ge-

strooid. Oude en nieuwe dromen in mijn huid gekerfd. (*zich omdraaiend*) Me dronken gemaakt. Ik ben niet meer wie en wat ik gisteren was.

Bruno:

Hèhè. Gekke Mie.

Irena:

(*na zich op het voeteneinde van het bed te hebben neergezet*) Ben ik gek? Ja, ik ben gek. Op een rommelmarkt heb ik ooit eens een doos met vijftig kleine flesjes gekocht. Ben je helemaal zot geworden, zei Erik toen ik er mee thuis kwam. Zonder lamme benen had hij de doos zeker uit mijn handen geslagen. Weet je wat ik met die flesjes doe?

Bruno:

Nee.

Irena:

Af en toe ga ik op een brug staan. In Antwerpen of in Luik. Of in Keulen. En van op de brug gooi ik een van die flesjes in het water van Schelde of Maas of Rijn. Met mijn portret er in.

Bruno:

Met je portret er in? En je naam. En adres.

Irena:

Nee. Alleen een portret. Ik stel me voor dat minstens één van die flesjes wel ergens zal aanspoelen. Dat bijvoorbeeld een kind het aan een of andere oever zal vinden. Kijk mama, een flesje, zal het zeggen. Wat zit er in, zal het zeggen. En als het flesje geopend is, zal het zeggen: wie is dit mama? En de mama zal zeggen: ik weet het niet. Van op een verre ster zal ik dan roepen: (*luid*) dit is Irena van Lietuva.

Bruno:

(*nuchter*) Ze zullen het niet horen.

Irena:

Wat zou jij doen als je mijn flesje vond? Over een jaar of over drie jaar? Of over vijf of tien jaar?

Bruno:

Ik zou het portret er uithalen en je haren strelen. En onder je kleed op zoek gaan naar de grote en overrijpe rozenbottels.

Irena:

(*een beetje afwezig*) In Keulen loop ik wel eens de dom binnen. (*na een poos*) Ken je de dom?

Bruno:

Alleen van ver.

Irena:

Hij is heel koel. Hij is donker en toch licht. We zouden er eens samen naar toe moeten gaan. Door de brede middengang naar voor wandelen. Tot we de vele kaarsen zien. Kerzenopfer zu Ehren der Muttergottes. Tientallen lichtjes, een verre koortsdroom van witgeel licht.

Bruno:

Laat je kaarsen branden?

Irena:

Ja. Ook dan zal ik wel gek zijn, maar toch doe ik het.

Bruno:

En brengt het iets op?

Irena:

Hoeft niet. De illusie volstaat. De illusie dat er bruggen worden geslagen. Bruggen naar vroeger en naar later. Naar de moeder die ik slechts onbewust heb gekend. Naar de lieve maar nooit helemaal begrepen vader. En dat er dammen worden gebouwd. Een dam tegen het woedewit in de ogen van een Erik, die geen sprookjesprins maar een grimmige duivel werd. Tegen de onverschilligheid en liefdeloosheid in de blik van mijn kinderen. Van mijn kinderen.

Bruno:

Lijken ze op Erik?

Irena:

Meer en meer. Zolang ze klein waren, was elk kind een vonk van hoop. Ik heb ze groot en sterk gemaakt. En gezond. (*na een poos*) Ze zijn nu het huis uit. En ze zijn onverschillig. Ze hebben hun eigen leven. Hun eigen ideetjes. Hoe ouder ze worden, hoe groter de afstand wordt tussen hun leven en mijn nu al lang ingesluimerde verwachtingen. Vooral hun onverschilligheid is verschrikkelijk. Al een hele tijd heb ik het gevoel dat ik kan gemist worden, dat ik in de weg loop, dat ik een struikelblok ben op hun weg. Als ik dood ben, zullen ze elkaar bekijken, en zich alleen maar woordeloos afvragen: hoe komen we zo vlug mogelijk van dat lijk af? Of vergis ik mij?

Bruno:

Misschien wel. Hun stugge houding zal wellicht niet blijven duren. Ik heb er soms ook moeite mee om mijn genegenheid te laten zien.

Irena:

De laatste maanden is Erik maar af en toe een dag thuis. Hij ligt veel in het ziekenhuis. En ik zit helemaal alleen in dat oude huis met de nu bijna stokoude pruimenboom. Die nog altijd vruchten draagt. Minder dan vroeger, maar hij blijft zijn best doen. Na elke winter voel ik hem herleven, zie ik hem in bloei komen en in de zomer pronken met zijn warme vruchten. En ik, denk ik dan. En ik? Ik ben een woestijn aan het worden. Een zanderige vlakte zonder leven. Op zo'n momenten dacht en denk ik aan de caravan. Als aan de goede plaats om afscheid te nemen. Om te sterven. Helemaal alleen, als mijn vader. Hij heeft ook niet gewild dat iemand het zag.

Bruno:
Waarom niet?

Irena:
De dood is een nederlaag, heeft hij ooit eens gezegd. En niemand moet die nederlaag zien. Om dezelfde reden wil ook ik in mijn laatste uur alleen zijn met mijn herinneringen en met mijn tasten naar de oudste wortels van mijn bestaan. (*zijn hand strelend*) En naar de dag van vandaag, met die lang verwachte regenbui op mijn door droogte verbrokkeld lijf.

Bruno:
Denk toch niet zo vaak aan de dood. Ga liever naar de dom. Zoek nieuwe hoop tussen de kaarsen.

Irena:
Zal ik af en toe doen. In de dom zit ik altijd op dezelfde houten bank. Op de plaats waar mijn vader ooit zat. Net als hij steel ik de sculptuur der zijpanelen. De bladeren, de takken, de eikels. Ik zit daar en voel me binnenin heel stil worden, heel wit. Beelden uit het verleden flitsen voor de ogen. En ik hoor stemmen. Misschien heb ik er ook jouw stem gehoord.

Bruno:
Kan niet.

Irena:
Kan wel. Hoe zou ik anders naar dat smoezelige café zijn gegaan? Maar ik had je al op straat gezien.

Bruno:
O ja?

Irena:
Ja. Op de straat naast het warenhuis stond je naar de straatartiesten te kijken. En ik dacht: ik wou dat ik terug jong was. Dat ik opnieuw kon beginnen. Met hem. Met hem. En ik ben je ongezien gevolgd. Want jouw soort vieze cafeetjes ken ik niet.

Bruno:
We hadden gauw door dat we beiden op zoek waren naar een beetje troost.

Irena:
Je zag er wat eenzaam uit. Een beetje zielig. En onzeker.

Bruno:
Ik voelde me niet ongelukkig.

Irena:
Heb ik gezien. Er glansden bolletjes van geluk in je ogen. Of waren het sterretjes van hoop op geluk? Maar aan de oogranden zat een duistere kring. Hij zit er trouwens nog.

Bruno:

Ja. Over een en ander pieker ik wel eens. Maar wie doet dit niet?

Irena:

Pieker je? Over Sonja?

Bruno:

Zwijg over Sonja. We hebben er al te veel over gepraat.

Irena:

Je moet haar meer in de ogen kijken.

Bruno:

Dat wil ze niet.

Irena:

Dan lijkt ze op Erik. Die heeft het ook nooit gewild. Kijk me verdomme niet zo aan, zei hij. Zegt hij nog. Het is net of hij angst heeft dat ik tot op de achterkant van zijn ogen zal doordringen en daar het nu onpeilbare geheim van zijn zwijgen zal ontdekken. Want ergens in hem zit een geheim. Zoals er ook een geheim zat achter de op elkaar geklemde tanden van zijn moeder.

Bruno:

Iedereen heeft zijn geheimpjes. En soms is het beter dat men zwijgt.

Irena:

Ah ja. Diep in jouw hart zit er ook een kooi vol geheimen. Vol hartstocht, vol vruchteloos zoeken naar het allereerste moment van echte liefde. Maar je spreekt er niet graag over. Noemen ze je een manneke van weinig woorden?

Bruno:

Dat is al eens gezegd.

Irena:

Stil mannetje. Stil watertje. Romantisch katertje. Alleen maar gelukkig als hij met het hoofd tegen de zo groot mogelijke boezem van een vrouw ligt. *(na een poos)* Vond je het leuk om met mij te vrijen?

Bruno:

(haar lippen aanrakend) Ja.

Irena:

Meen je dat?

Bruno:

(met grote nadruk) Ja.

Irena:

Ja?

Bruno:

Ja.

Irena:

Ik heb mijn best gedaan. Ik was niet de Irena die ik gisteren en eergisteren was. Maar niemand kan dat begrijpen. Laat me je nog eens vastpakken. (*haar hand onder het laken stekend*) Nog eens vastpakken.

Bruno:

(*haast onstuimig lachend*) Hei. Hei. Hei. Mijn vogel steekt verdomme zijn kop nog eens op.

Er wordt vrij luid op de deur geklopt. Ze kijken geschrokken op, bekijken elkaar. Het wordt donker.

Vierde tafereel

Terwijl het licht langzaam terugkeert is Bruno (achter het kamerscherm) nog bezig zich haastig aan te kleden. Irena heeft zich weer in de bedsprei gehuld. Ze staat in het midden van de kamer nieuwsgierig te wachten. Er wordt weer geklopt.

Bruno:

Dat zal toch je vent niet zijn die doet of hij lamme benen heeft, maar die je stiekem is gevolgd? Of je zoon? (*Irena schudt ontkennend met het hoofd*) Ben je er zeker van?

Irena:

Ja. Ben je bang?

Bruno:

Ik wil vanavond niet met een blauw oog of met een gekloven lip naar huis.

Er wordt nog eens krachtig op de deur geklopt. Bruno opent de deur en ziet de hotelier staan. Hij heeft een bos sleutels in de hand.

De hotelier:

Dag meneer. (*hij glipt langs Bruno de kamer in*) Dag madam. Sorry dat ik moet storen. Ik hoorde niks na de eerste en de tweede klop en begon me een beetje ongerust te maken. Was al naar een passe-partoutje aan het zoeken om de deur te openen. (*het gezicht van Irena van dichtbij beijkend*) Alles in orde met madam?

Irena:

Ja. Ja.

De hotelier:

Vergeet niet die spreid straks weer proper op het bed te leggen. (*tegen Bruno*) Nog eens sorry dat ik moet storen. Maar de reglementair voorziene tijd is overskreden. (*het overhoop getrokken bed bekijkend - nu tegen Irena*) Meneer heeft maar voor een half uur betaald en die tijd is al ruim overskreden. En je bent er zeker van dat alles in orde is? (*weer tegen Bruno*) Dat is dan vijftien euro extra. En als er een fles champagne nodig is, dan wordt die binnen de vijf minuten gebracht. Goed gekoeld en in een eerste klas emmer met ijs en met twee fluitglazen in pure Val Saint Lambert. Voor slechts negenveertig euro.

Bruno:

Is dat alles?

De hotelier:

Iedere extra wens wordt welwillend onderzocht. Zéér uitzonderlijk wordt er wel eens een Duvel gevraagd...

Bruno:

(*hem onderbrekend - met spot*) Of warme chocola.

De hotelier:

Warme sokolaa? Kan bij elk ontbijt besteld worden. Meneer en madam blijven dus ook nog volgende nacht? Dan is dat nog eens vijftig euro.

Bruno:

(*hem vijftien euro gevend*) Maak dat je wegkomt.

De hotelier:

(*naar Irena kijkend*) En met madam is alles in orde?

Bruno:

(*bitsig*) Heb je al gevraagd.

De hotelier:

Je weet maar nooit. Veiligheid en comfort zijn belangrijk en staan bij ons vooraan. Zeker voor nieuwe meisjes.

Irena:

(*ironisch*) Ben ik een nieuw meisje?

Bruno:

Trap het af.

De hotelier:

Steeds tot uw dienst. Dag meneer. Dag madam. Nog veel plezier.

Bruno duwt de hotelier naar buiten, wil de deur dicht gooien, maar de hotelier draait zich grinnikend om.

De hotelier:

(*de vijftien euro omhoogstekend*) Maximum een half uurtje. Hè.

Bruno gooit de deur dicht en komt de kamer in.

Irena:

En zo'n klootzak zet ons weer met beide voeten op de grond. Wordt er in zo'n hotelletjes per half uur betaald? Of dacht je voor mij geen vol uur nodig te hebben?

Bruno:

(met een afwerend handgebaar) Ah.

Irena:

Je bent gewoon aan rendez-vousjes van een half uur.

Bruno:

Met een tatertien als jij...

Irena:

(hem onderbrekend) Gaat de tijd veel te vlug voorbij. Het rijmt! *(ze gaat naar de wandspiegel en bekijkt zich)* Zien wij er niet een beetje uit als een dampend slagveld? *(ze gaat nu voor Bruno staan en tikt speels met een vinger op zijn neus)* Straks gaan wij uit elkaar. Jij naar links en ik naar rechts. Of is het omgekeerd? *(na een poos)* Wij zullen elkaar niet terugzien.

Bruno:

Wie weet.

Irena:

(nu van achter het kamerscherm, waar ze zich aankleedt) Ik ga naar de caravan. Kijken naar de zaaierende boer van mijn vader. Misschien steek ik wel mijn laatste portret in het laatste flesje.

Bruno:

Zonder de neiging om nog eens in het water te springen?

Irena:

Kan het je wat schelen?

Bruno:

(na een lange poos) Ja. Beloof het.

Irena:

Ik beloof het. *(ze staat nu gebukt achter het kamerscherm - men hoort alleen haar stem)* In het water springen is niet meer nodig. De kleine slokjes jenever van mijn vader zijn bij mij al lang grote slokken geworden. Tachtig procent van mijn lever is al onherstelbaar beschadigd. En een kapotte lever is een doodlopend straatje. *(na een poos)* Heb je gehoord wat ik zei?

Bruno:

(al een tijd duidelijk verstrooid) Wat?

Irena:
Ik vroeg of je gehoord hebt wat ik zei?

Bruno:
Nee. Ik zat al twintig kilometer verder met mijn gedachten.

Irena:
Heeft geen belang. Ik zei dat ik naar de caravan ga. Wat ga jij doen?

Bruno:
(*terwijl hij zijn te vlug aangetrokken kleding een beetje herschikt*) Niets.
Naar huis rijden.

Irena:
Naar Sonja.

Bruno:
Ah.

Irena:
En wat zal het onderweg zijn? Geen Radio Donna?

Bruno:
Nee. Cassettes met oude stemmen. Om deze heel bijzondere dag op een aangepaste wijze af te sluiten. Liesbeth List. Of Irene Papas.

Irena:
Irene Papas? Wat doet haar cassette in de auto? Een herinnering aan nummer drieëndertig.

Bruno:
Ja. Maar voortaan zal ik haar Irenà Papas noemen.

Irene:
Ah. De koene zeevaarder die op weg naar huis weer de gewone scheepsjongen wordt. Met een beetje weemoed en een groeiend gevoel van twijfel. Ondanks een Grieks liefdesliedje en dat heel aparte gevoel van wat pijnlijk welzijn na het leegschudden van het zakje. (*na een poos*) Geen enkele vrouw zal het ooit helemaal begrijpen.

Bruno:
Moet dat?

Irene:
Nee. Een beetje mysterie mag altijd blijven. (*na een poos*) Heb jij het ooit twee keer met hetzelfde mieke gedaan?

Bruno:
Maar een paar keer.

Irena:
Heb je ooit bloemen voor Sonja gekocht?

Bruno:
Nee.

Irena:
Foei.

Bruno:
Ze is alleen in oorringen geïnteresseerd. Daar krijg ik dan drie kussen voor. Vijf centimeter naast mijn wang.

Irena:
Koop eens een grote ruiker bloemen voor haar.

Bruno:
Ze heeft geen vaas.

Irena:
Koop dan meteen ook een vaas.

Bruno:
Die gooit ze misschien naar mijn kop.

Irena:
Koop eens paarse sering. In de geur van paarse sering zit een heel bijzondere kracht. Die sering moet je haar dan niet geven, maar gewoon in haar gezicht slaan. Niet als een zweep, maar als een wat grove streling. En niet één keer, maar zeven en negen en twaalf keer. Ken je nog iets van hoofdrekenen? Zeven en negen en twaalf. Achtentwintig keer. *(aangekleed weer bij Bruno komend)* Achtentwintig keer de heel bijzondere geur van paarse sering in haar gezicht. Binnen in haar zullen er sluizen geopend worden. En ze zal misschien wel dé haven worden waar jouw onrustige schip voor altijd kan aanmeren. *(Bruno schudt het hoofd)* Je moet er in geloven. *(Bruno schudt weer het hoofd)* En je moet naar een reisbureau.

Bruno:
(cynisch) Nieuwe huwelijksreis zeker?

Irena:
Nee. Eén retourticket bestellen voor Genova.

Bruno:
Genova?

Irena:
In Genova ga je voor het standbeeld van je grote held staan. En je roept: *(luid)* Cristoforo Colombo, het is welletjes geweest. Ik heb Irena van Lietuva ontmoet en ze heeft me een paarse wegwijzer naar haar wonderland getoond. Ze heeft me het land van de liefde gewezen, maar nog niet de duizend en zoveel verbor-

gen hoeken van dit land. (*weer op zijn neus tikkend*) Je moet geen nieuwe landen meer ontdekken, je moet de geheimen van één land ontdekken. Je moet de liefde ontdekken.

Bruno:

Hè, gek is dat. Vorige week dacht ik dat ook. (*hij neemt haar rechter hand vast en streelt de handpalm*) Ik dacht: ik ben verdomme achtentwintig en straks word ik dertig en veertig en vijftig en als het zo voortgaat zal ik doodgaan zonder dat iemand mij echt heeft liefgehad.

Irena:

En zonder dat jij echt, héél echt van iemand hebt gehouden. En dat is heel erg.

Bruno:

(*hij gaat op de knieën zitten en legt zijn hoofd tegen haar buik*) Ik wou dat ik dertig jaar eerder was geboren. En dat wij elkaar dertig jaar eerder hadden ontmoet. Dan zou het meer geworden zijn dan het tonen van een wegwijzer.

Irena:

(*zijn hoofd strelend*) Ergens in de wereld is er iemand die bij je past. Of ze nu Sonja heet of niet. Maar ergens leeft ze. Wacht ze. Dat moet je geloven. En je moet aanvaarden dat deze iemand niet de gekke Mie is die je vandaag hebt ontmoet. (*hem zachtjes aan de haren omhoog trekkend*) Kom. Anders komt die engerd weer op de deur kloppen.

Bruno:

(*weer rechtstaand - aan haar handpalm ruikend*) Die geuren in je hand.

Irena:

Het zijn jouw geuren die zich met mijn geuren hebben vermengd. Met in de diepste laag ook iets dat herinnert aan de geur van paarse seringgen.

Bruno:

Ah, jij met je seringgen. Je hebt te veel fantasie. Je had actrice moeten worden.

Irena:

Dàt is een heel oude droom. Als kind wou ik actrice worden. (*na een poos*) Vandaag ben ik het geweest. Ik heb mijn wildste droom vertolkt. Ik heb *Irena in Wonderland* gespeeld en een taal gebruikt die ik anders nooit gebruik. In een heel vreemd decor.

Bruno:

(*haar in de ogen kijkend*) Ah jij. Dat spreekt van sterven. In je ogen bruist het van leven.

Irena:

(*knikkend*) Ik bruis van leven. Dat doet men als men vlak voor de poort van de dood staat. (*zijn wang strelend*) Diep in de aarde zal ik misschien meer op jou dan op iemand anders wachten. Of ik zal naar je kijken, van op een verre ster.

Bruno:

Gekke Mie. Lieve, gekke Mie. *(hij trekt zijn jas aan en geeft Irena haar mantel)*

Irena:

Brand eens een kaars voor mij. Beloof het.

Bruno:

Ik beloof het.

Irena:

(nu ook haar mantel aantrekkend) Van uit het kleine vlammetje zal ik je toelachen.

Bruno:

Ja. *(hij zet de hoed op haar hoofd)*

Irena:

(haar hoed een beetje verzettend) Je weet nog wat je tegen Columbus moet zeggen?

Bruno:

Ja.

Irena:

En de sering?

Bruno:

Misschien groeien die alleen maar in jouw wonderland. Maar ik zal het proberen.

Irena:

Moet je doen. *(zijn hand grijpend)* Kom. Het spel is uit. Heb je er wat van begrepen?

Bruno:

Niet alles.

Irena:

Ik ook niet. Maar dat komt nog. In onze dromen.

Bruno gaat als een kind aan moeders hand mee. Hij opent de deur. In de deuropening strelen ze elkaars wangen voor de laatste maal. Irena grijpt weer Bruno's hand en ze gaan buiten. Maar dan draait Irena zich om, doet een pas terug, kijkt langdurig maar met een wat afwezige blik naar het bed. Dan gaan ze weg. En het wordt donker.